

Anotace rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

Rozhodnutí ze dne 29. srpna 2017 ve věci č. 16393/14 – *Sioutis proti Řecku*

Senát první sekce Soudu jednomyslně prohlásil stížnost, v níž stěžovatel namítal, že odmítnutím jeho žádosti o kopii rozsudku vydaného v řízení na ochranu osobnosti týkající se urážky poslance známým podnikatelem došlo k porušení jeho svobody přijímat informace dle článku 10 Úmluvy, za nepřijatelnou pro neslučitelnost *ratione materiae* s ustanoveními Úmluvy.

I. Skutkové okolnosti

V srpnu 2013 si stěžovatel na zpravodajském webovém portálu přečetl článek, který se týkal výsledku občanskoprávního řízení na ochranu osobnosti ve věci urážky poslance známým podnikatelem. Článek obsahoval prohlášení poslance, že na základě vydaného rozsudku občanskoprávního soudu je mu podnikatel povinen uhradit částku 150 000 eur. V září 2013 podal stěžovatel žádost k příslušnému soudu o zaslání kopie jeho rozhodnutí v předmětné věci s odkazem na uvedený článek. Soud žádosti nevyhověl s tím, že na dané věci stěžovatel nemá legitimní zájem. Stěžovatel svou žádost několikrát zopakoval i s odkazy na Úmluvu, judikaturu Soudu a Soudního dvora Evropské unie, avšak vždy bezúspěšně.

II. Odůvodnění rozhodnutí Soudu

K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 10 ÚMLUVY

Stěžovatel namítal, že mu vnitrostátní soudy v rozporu s článkem 10 Úmluvy odepřely přístup k informacím obecného zájmu.

Soud se zabýval otázkou použitelnosti článku 10 Úmluvy na projednávanou věc. Připomněl, že z článku 10 nevyplývá právo jednotlivce na přístup k informacím orgánů veřejné moci ani povinnost státu takové informace jednotlivci poskytovat. Toto právo nebo povinnost může nicméně vyvstat, (i) byla-li povinnost zpřístupnění informací stanovena v konečném vnitrostátním rozhodnutí nebo (ii) je-li poskytnutí informace klíčové pro výkon práva jednotlivce na svobodu projevu, především svobodu přijímat a rozšiřovat informace, a odmítnutí ji poskytnout znamená zásah do tohoto práva (*Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku*, č. 18030/11, rozsudek velkého senátu ze dne 8. listopadu 2016, § 156).

Soud konstatoval, že projednávaná věc zjevně nespádala pod první okruh případů. Při ověření, zda náležela do druhého okruhu, se Soud se opřel o zásady stanovené ve věci *Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku* (rozsudek cit. výše), podle nichž je ve světle okolností případu třeba zkoumat (a) účel žádosti o informace, (b) povahu vyžadované informace, (c) postavení stěžovatele, a (d) zda informace byla přichystaná a dostupná.

a) Účel žádosti o informace

Soud připomněl, že klíčové je zjištění, zda získání informace bylo relevantním přípravným krokem v novinářských či jiných aktivitách vytvářejících fórum pro veřejnou diskusi. Musí být též ověřeno, že vyžadovaná informace byla pro uplatnění svobody projevu nezbytná (*Roşianu proti Rumunsku*, č. 27329/06, rozsudek ze dne 24. června 2014, § 63; *Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku*, cit. výše, § 158–159).

Z okolností projednávané věci dle Soudu vyplývá, že rozhodnutí, jehož kopie se stěžovatel domáhal, bylo vydáno v návaznosti na veřejné jednání, bylo veřejně vyhlášeno a bylo pro veřejnost dostupné v kanceláři příslušného soudu. Žádost stěžovatele se přitom netýkala samotného přístupu k textu rozhodnutí, ale zaslání jeho kopie; přístup k textu rozhodnutí mu znemožněn nebyl. Stěžovatel

neprokázal žádný osobní zájem na předmětném vnitrostátním řízení a svou žádost podepřel toliko obecným zájmem být informován s argumentací, že veškerá rozhodnutí mají být přístupná veřejnosti, což má podporovat legitimní cíle transparentnosti, odpovědnosti a dobré správy. Neuvedl žádný konkrétní důvod, proč byla kopie rozhodnutí nezbytná pro uplatnění jeho svobody přijímat a rozšiřovat informace. Za těchto okolností podle Soudu není důvodu, proč by stěžovatel nemohl využít možnosti přečíst si rozsudek v kanceláři soudu a tím uplatnit své právo na svobodu přijímat a rozšiřovat informace.

b) Povaha vyžadované informace

Soud připomněl, že informace, data nebo dokumenty, k nimž je požadován přístup, se musí dotýkat veřejného zájmu, aby se potřeba jejich zveřejnění mohla opírat o Úmluvu. Veřejný zájem je spojen se záležitostmi, které mohou legitimně vzbudit zájem veřejnosti a týkají se mimo jiné důležitých společenských otázek, kontroverzí nebo problémů, o nichž by měla být veřejnost informována. Veřejný zájem nicméně nemůže být omezen na hlad veřejnosti po informacích o soukromí druhých nebo dokonce na senzacechtivost či voyeurství (*Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku*, cit. výše, § 161–162).

Předmětné rozhodnutí se týkalo sporného řízení mezi dvěma soukromými osobami. Ačkoli byly obě strany sporu veřejně známy, podstata vyžadovaných informací dle Soudu nenaplnovala test veřejného zájmu, aby bylo třeba jejich zveřejnění (*a contrario*, *Österreichische Vereinigung zur Erhaltung, Stärkung und Schaffung proti Rakousku*, č. 39534/07, rozsudek ze dne 28. července 2013, § 35–36).

c) Postavení stěžovatele

Soud dále zkoumal, zda stěžovatel žádostí o přístup k daným informacím sledoval cíl informovat veřejnost jako tzv. „hlídací pes“. Oproti předchozím případům, v nichž byl článek 10 dle Soudu použitelný, však stěžovatel v projednávané věci nezmínil žádnou konkrétní úlohu, kterou by mohl pro potřeby přístupu společnosti ke zprávám a usnadnění šíření informací zastávat. Nebylo tedy možné shledat, že účelem jeho žádosti byl základ pro informovanou veřejnou diskusi (*a contrario*, *Társaság a Szabadságjogokért proti Maďarsku*, č. 37374/05, rozsudek ze dne 14. dubna 2009; *Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku*, cit. výše; a *Roşianu proti Rumunsku*, cit. výše; v těchto případech byly podány žádosti o informace sdružením, nevládní organizací a novinářem).

d) Dostupnost informace

S ohledem na zjištění ohledně prvních tří podmínek již dle Soudu nebylo nezbytné zabývat se poslední podmínkou, tj. zda informace byla přichystaná a dostupná.

e) Závěr

Soud učinil závěr, že ve světle okolností projednávané věci nebylo obdržení kopie předmětného soudního rozhodnutí stěžejní k uplatnění stěžovatelovy svobody projevu. Článek 10 Úmluvy proto stěžovateli nezaručoval právo získat kopii soudního rozhodnutí a jeho stížnost bylo namíste odmítnout pro neslučitelnost *ratione materiae* s ustanoveními Úmluvy.